

Sylabus przedmiotu na studiach doktoranckich

Nazwa przedmiotu	Biokataliza
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni im. Jerzego Habera Polskiej Akademii Nauk
Język przedmiotu	polski
Efekty kształcenia dla przedmiotu ujęte w kategoriach: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych	Po zakończeniu zajęć student: • umieć opisać 5 strategii katalitycznych enzymów, być w stanie podać przykłady ich występowania i odnieść omawiane teorie do profilu energetycznego katalizowanej reakcji • rozumieć pojęcie selektywności i móc omówić różne teorie tłumaczące zjawisko biokatalizy • potrafić samodzielnie wyprowadzić równanie Michaelisa-Menten, podać założenia modelu, opisać jego zachowanie w różnych warunkach; potrafi podać sposoby wyznaczania aktywności enzymatycznej i określić ograniczenia omawianych metod • znać różne modele kinetyki wielosubstratowej, znać metody eksperymentalne pozwalające wybrać najbardziej prawdopodobny model kinetyczny • potrafić sposób opisać proces nadekspresji enzymów, • rozumieć szczegółowo idee chromatograficznego oczyszczania enzymów oraz potrafić wymienić i opisać różne metody immobilizacji enzymów • wymienić liczne przykłady zastosowania enzymów w procesach syntezy chemicznej i przemysłowych w tym potrafi odnieść się do konkretnych reakcji chemicznych oraz mechanizmów reakcji podlegających katalizie; orientować się w zastosowaniach enzymów w gospodarce i przemyśle
Typ przedmiotu (obowiązkowy/fakultatywny)	fakultatywny
Semestr/rok	II semestr / III rok
Imię i nazwisko osoby/osób prowadzącej/prowadzących przedmiot	Dr hab. Maciej Szaleniec prof. I KiFP PAN – prowadząca przedmiot
Imię i nazwisko osoby/osób egzaminującej/egzaminujących bądź udzielającej zaliczenia, w przypadku gdy nie jest to osoba prowadząca dany przedmiot	Dr hab. Maciej Szaleniec prof. I KiFP
Sposób realizacji	Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i słuchaczy.
Wymagania wstępne i dodatkowe	Podstawowa wiedza z zakresu budowy białek i podstaw biochemii

	Podstawowa wiedza z zakresu chemii organicznej (typy mechanizmów organicznych)
Liczba punktów ECTS przypisana przedmiotowi	2 ECTS
Bilans punktów ECTS	Rozliczenie dla 2 ECTS w semestrze: 30 godz. – udział w wykładach i seminariach (godziny kontaktowe) 14 godz. – wykładów 1 godz. – egzamin pisemny 15 godz. – przygotowanie do egzaminu ----- 30 godz. – łączny nakład pracy doktoranta
Stosowane metody dydaktyczne	• Wykład podający, prezentacja przykładów z omówieniem • Dyskusja problemowa.
Metody sprawdzania i oceny efektów kształcenia uzyskanych przez doktorantów	Egzamin końcowy ma formę pisemną w postaci testu otwartego. Warunkiem zaliczenia egzaminu jest uzyskanie minimum 60% z maksymalnej liczby punktów.
Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia, a także forma i warunki zaliczenia przedmiotu	1. Zajęcia odbywają się w formie wykładów. 2. Student zobowiązany jest do uczestnictwa w co najmniej 80% zajęć przewidzianych harmonogramem zajęć. W przypadku uzasadnionej nieobecności na większej liczbie godzin student, po uzyskaniu zgody prowadzącego, zobowiązany jest zaliczyć odpowiednią część materiału w formie wskazanej przez prowadzącego. Ocena końcowa obliczana jest na podstawie wyniku egzaminu końcowego. Kryteria oceny końcowej: 60,0% do 67,9% = dostateczny 68,0% - 75,9% = dostateczny plus 76,0% do 83,9% = dobry 84,0% do 91,9% = dobry plus 92,0% do 100% = bardzo dobry Zaliczenie w drugim terminie odbywa się w sesji poprawkowej, ma formę pisemną. Warunkiem zaliczenia egzaminu jest uzyskanie minimum 60% z maksymalnej liczby punktów. Kryteria oceny końcowej jak wyżej.
Treści przedmiotu*	Treści realizowane w czasie zajęć: • Przypomnienie wiadomości o budowie białek, omówienie rodzajów enzymów, przybliżenie pojęcia centrum aktywnego oraz powtórzenie wiadomości z zakresu katalizy

	• Pojęcie selektywności, różne teorie opisujące selektywność, strategie katalityczne (aproksymacja, kataliza kowalencyjna, stabilizacja elektrostatyczna, ogólna kataliza kwasowo-zasadowa, odkształcenie konformacyjne, preorganizacja w centrum aktywnym) • Omówienie metod badania kinetyki enzymatycznej. Wyprowadzenie modelu Michaelisa-Menten w ujęciu równowagowym i quasi-stacjonarnym. Omówienie inhibicji enzymatycznej, innych modeli kinetycznych (modele wielosubstratowe), zależności szybkości reakcji od pH i T. Omówienie metod modelowania biokatalizatorów i ich weryfikacji w oparciu o badania kinetyczne. • Omówienie metod otrzymywania enzymów (metody oczyszczania, ekspresji, nadekspresji) oraz preparatyki katalizatorów - w tym immobilizacji. • Przykłady zastosowania enzymów w układach reaktorowych różnych typów. • Omówienie praktycznych zastosowań enzymów w syntezie chemicznej oraz w procesach przemysłowych: a. Lipazy - estryfikacja, transestryfikacja i enzymatyczny rozdział kinetyczny b. Proteazy c. Hydrolazy d. Acylazy e. Oksydazy f. Ketoreduktazy g. Transaminazy h. Nitrylazy i. Hydratazy nitrylowe
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej*	Literatura podstawowa [1] Lubert Stryer, Jeremy M. Berg, John L. Tymoczko — Biochemia, Warszawa, 2009, PWN [2] Leokadia Kłyszajko-Stefanowicz — Ćwiczenia z biochemii, Warszawa, 2005, PWN [3] Alojzy Zgirski, Roman Gondko — Obliczenia Biochemiczne, Warszawa, 2010, PWN [4] Robert A. Copeland — ENZYMES A Practical Introduction to Structure, Mechanism, and Data Analysis, New York / Chichester / Weinheim / Brisbane / Singapore / Toronto, 2000, Wiley-VCH, Inc Literatura uzupełniająca [1] Julio Polaina and Andrew P. MacCabe — Industrial Enzymes, Dordrecht, The Netherlands., 2007, Springer [2] Alejandro G. Marangoni — Enzyme Kinetics A Modern Approach, Hoboken, New Jersey, 2003, A John Wiley & Sons, Inc., Publication

	Literatura dodatkowa

[1] K. Drauz and H. Waldmann — Enzyme Catalysis in Organic Synthesis, Weinheim, 2002, Wiley-VCH Verlag GmbH,

* W szczególnie uzasadnionych przypadkach można podać informację ogólną.